

Nämnden Svenska rum 26.03.2026

Svar till fullmäktigemotion om möjligheten att producera digitalt hembygdsmaterial för Esbos barn och unga

Beredning och upplysningar:
Honkanen Skoog Sanja
Jyväsjärvi Marianne
Kilpeläinen Anna
Kela Riitta
Nikko Susanna
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Narvo-Akkola Merja

Nämnden Svenska rum ger sitt svar enligt redogörelsen till fullmäktigeledamot Tommi Halkosaaris m.fl. fullmäktigemotion 14.12.2025 om möjligheten att producera digitalt hembygdsmaterial för barn och unga i Esbo.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Fullmäktigemotionen

Tommi Halkosaari och 19 andra fullmäktigeledamöter har den 14.12.2025 lämnat in en fullmäktigemotion där de önskar att möjligheten att producera hembygdsmaterial för barn och unga till stadens webbsidor ska utredas. Materialet är tänkt att kunna användas inom småbarnspedagogiken och i skolorna. Materialet som produceras ska vara digitalt och finnas tillgängligt på Esbos webbsidor, utvecklas stegvis och anpassas för olika åldersgrupper samt finnas på flera språk i enlighet med Esbos språk- och kulturstruktur. Staden har tidigare publicerat en publikation med hembygdstema för lågklasserna men enligt fullmäktigeinitiativet saknas en motsvarande digital sådan som skulle vara lätt att uppdatera. Det nuvarande materialet på webben riktar sig, enligt initiativet, till vuxna och fungerar inte i sin nuvarande form för småbarnspedagogiken eller skolundervisningen. Ett digitalt hembygdsmaterial skulle stödja barn och ungas lokalkännedom, hembygdsidentitet och integration.

Beredning av utlåtandet

Beredningen av utlåtandet har gjorts som ett samarbete mellan sakkunniga från sektorn för fostran och lärande, resultatenheten Svenska bildningstjänster, resultatenheten för småbarnspedagogik och resultatenheten för kultur.

Esbo ungdomsfullmäktige hördes om ärendet 24.2.2025.

Utlåtandet behandlas av nämnden för Fostran och lärande den 25.3.2026, av nämnden Svenska rum den 26.3.2026 och av Kultur- och ungdomsnämnden den 31.3.2026.

Redan nu existerande digitala och andra hembygdsmaterial för barn och unga i Esbo

I motsats till det som nämns i fullmäktigeinitiativet, så har det redan nu producerats mycket digitalt material i Esbo och i stadens verksamhetsmodeller för kulturfostran ingår också innehåll som behandlar närområdets historia och som är till stöd för fostran och lärande.

[Kika in i Esbo](#) är en bilderbok som skolor och daghem kan använda. Den vänder sig till barn i daghem och förskolor samt till familjer. Med hjälp av boken kan barn bekanta sig med Esbos fem stadscentrum och de norra delarnas natur. I boken kan man leta efter bekanta platser, hitta på berättelser eller med bildernas hjälp tänka tillbaka på olika händelser och upplevelser man varit med om. Boken inspirerar familjer till att göra utflykter till nya platser tillsammans. Barn i förskolorna i Esbo har varit med och funderat kring vad som ska finnas med i bokens illustrationer.

[Kulturspaning](#) tar kulturen till småbarnspedagogiken. Alla 3–5-åringar i stadens daghem får varje år ta del av Kulturspaning med ett nytt tema. Professionella konst- och kulturaktörer besöker daghemmen med föreställningar eller leder verkstäder speciellt utformade för barn. En del daghem får i stället ta del av ambulerande materialpaket. Alla kulturspaningsinnehåll stödjer målen för mångsidig kompetens i planen för småbarnspedagogik.

Ett av kulturspaningsinnehållen är KAMU – Esbo stadsmuseums materialpaket Matdags. Det har varit med i utbudet sedan år 2019. Paketet med dess tillhörande fortbildning för pedagoger finns att få på svenska och finska. Det har fram till dagens datum hunnit besökt 42 kommunala daghem varav 10 är svenskspråkiga. Materialpaketet bjuder in barn och pedagoger att fundera kring kulturarv genom ett välbekant tema – mat och ätande. Med hjälp av paketets innehåll får barngruppen undersöka matkultur från en svunnen tid och bekanta sig med matlagning från den tid då Esbo inte ännu var en stad. Allt med en betoning på kulturell mångfald och likavärde.

[Esbo stads plan för kulturfostran KULPS](#) är en unik verksamhetsmodell för Esbo stad. Dess syfte är att främja jämlikhet mellan eleverna och utveckla användningen av kultur och idrott som ett verktyg i undervisningen. Innehållen är gratis för förskolor och grundskolor att ta del av. [Kulturstigen](#) erbjuder barn och unga jämlika möjlighet att få ta del av konst och kultur under skoldagen. Verksamhetsmodellen stödjer lärarna i arbetet med att nå läroplanens mål och erbjuder lärarna möjligheten till nya lärmiljöer och lärandesituationer. Alla innehåll på Kulturstigen är kopplade till målen för mångsidig kompetens i Esbos läroplan.

[KAMU Esbo stadsmuseums](#) uppdrag är att öka stadsbornas välmående och stärka deras identitet genom att tillsammans med invånarna samla in kunskap, upplevelser och kunnande om Esbos kulturarv. Museets ansvar är också att vårda den regionala kulturmiljön. KAMU och dess olika museum; [KAMU Weegee](#), [Glims gårdsmuseum](#), [Pentala skärgårdsmuseum](#), [Villamuseet Villa Rulludd](#) och [Lagstads skolmuseum](#) är alla populära besöksmål på Esbos kulturstig. Läsåret 2024–2025 deltog 4459 elever från Esbos för- och grundskolor i KAMU:s olika

innehåll på Kulturstigen. Innehållen erbjuder eleverna möjligheten att lära sig mer om Esbos hembygdshistoria samtidigt som de får bekanta sig med nya platser i den egna hemkommunen.

Esbos stadsmuseum producerar kontinuerligt nya digitala historieinnehåll som är kopplade till målen i Esbos läroplan. Alla museets digitala innehåll och virtuella tjänster finns samlade på sidan [Historia på nätet för skolor](#). Vid de virtuella museerna och utställningarna kan man bekanta sig med Esbos olika tidsskeden och platser genom att exempelvis stiga in i Glims gamla stuga eller besöka Pentallas gamla fiskehemman. Mobilguiderna erbjuder fördjupande historieinnehåll och på [KAMUs YouTube-kanal](#) kan man ta del av utställningsguidningar och föreläsningar. De digitala tjänsterna kan man lätt ta del av via en dator, surfplatta eller mobilen. Innehållen kan användas inom undervisningen inom den grundläggande undervisningen och gymnasieundervisningen för att lära sig mer stadens historia och de olika områden som finns här.

Esbos [kulturstig för andra stadiet](#) stödjer studerande i att nå läromålen, ökar tillgängligheten för kulturtjänster och främjar studerandes välmående genom konst och kultur. På stigen finns även Esbo stadsmuseum KAMU:s innehåll som erbjuds på finska, lätt finska och svenska.

Därtill utvecklar KAMU som bäst, via ett projekt som finansierats av Museiverket, en ny verksamhetsmodell för hållbar kulturarvsfostran. Mallen ska förnya museets sätt att producera innehåll för kulturarvsfostran, särskilt i form av de pedagogiska tjänster som erbjuds för småbarnspedagogiken, förskolan, grundskolan och för andra stadiets utbildning. Verksamhetsmodellen som utvecklas ska vägleda planeringen och genomförandet av de pedagogiska tjänsterna. Modellens syfte är att försäkra sig om att tjänsterna är kundorienterade, motsvarar målgruppens behov samt främjar hållbar utveckling, delaktighet i kulturarv och stärker museets roll som en aktör som erbjuder högkvalitativa läroinnehåll. Erfarenheterna från projektet kommer att publiceras i form av en podcastserie i fyra delar. Podcastserien riktar sig särskilt till museipersonal, lärare och studenter inom kulturarvs- och utbildningsbranschen.

På sidan [Hemstadsstigar](#) har Esbos hemsstadsstigar samlats på en karta. Dessa promenadstigar i de olika stadsdelarna presenterar de olika stadsdelarnas historia, natur, kultur, arkitektur och betydelsefulla personer. Stigarna har publicerats på Finlands hembygdsförbunds tjänst eMuseum och de kan användas inom fostran och utbildning och av kommuninvånare, såväl de som är nyinflyttade och de som bott här länge.

Läroplanerna vägleder till att bekanta sig med närområdet, hembygden och dess historia.

Enligt Esbos plan för småbarnspedagogik och förskolans läroplan kan, utöver daghemmets och dess egen närmiljö, hela huvudstadsregionens olika utflyktsmål samt kultur- och idrottstjänster, utnyttjas som lärmiljö. Esbos egen unika, rika och mångsida natur används som lär- och verksamhetsmiljö så mycket som möjligt. För barnen ordnas dagligen mångsidiga möjligheter att vara utomhus och lära sig i utomhusmiljön. Daghemmets egen närmiljö är en också en viktig lärmiljö.

I Esbos läroplan för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen på svenska i Esbo läggs vikt vid att använda sig av närmiljön och närsamhället för att främja integrering och för att lära sig om det finländska samhället i vidare bemärkelse.

I Esbos läroplan för den grundläggande undervisningen lyfts närmiljön och hembygden fram som en lärmiljö. I undervisningen i ämnena samhällslära, bildkonst, historia, geografi och religion läggs det vikt vid att eleverna har ett levande förhållande till den egna närmiljön och hembygden. Elevernas delaktighet och påverkan och roll som en aktör i den egna miljön är viktigt. Den lokala identiteten utvecklas genom att göra iakttagelser, röra sig och utforska. Att lära genom att göra (learning-by-doing) samt förståelsen för omgivningens välbefinnande och hållbar utveckling syns tydligt i preciseringarna i Esbos egen lokala läroplan.

Även i Esbos läroplan för gymnasiet vägleds studerande till att rent konkret bekanta sig med sin egen livsmiljö. Som lärmiljöer används skolans närområden, naturen samt närområdets aktörer och företag. Användningen av digitala verktyg i undervisningen ska alltid ha grund i läroplanen och dess pedagogiska verksamhet. Därför ska användningen av digitala apparater alltid övervägas noga. Institutet för hälsa och välfärds digirekommendationer är följande: [Digirekommendationerna för barn 0-13 år - THL](#). Därtill ska eleverna i Esbo ha sina egna mobilapparater i ryggsäcken under skoldagen. Syftet med detta är att begränsa användningen av mobilapparater för att främja arbetsron i för- och grundskolan samt främja lärandet och koncentrationen på lärandet.

Stadens webbsidor

På Esbo stads webbsidor informeras det enligt kommunikationens gemensamma principer på finska, svenska och engelska. I tillägg till de två inhemska språken är engelska stadens servicespråk. Staden ansvarar för innehållen på webbsidorna och att de har korrekt information som är skriven på ett så tydligt språk som möjligt. Invånarna kan med hjälp av översättningsprogram översätta informationen till önskat språk.

Slutsats

Det breda och mångsidiga utbud av material som finns att tillgå och användas av stadens småbarnspedagogik, grundläggande utbildning och gymnasieutbildning gör det möjligt att både bekanta sig med sin hembygd och att bygga upp fördjupad kunskap om den. Materialet utvecklas också kontinuerligt. I och med att det redan finns ett stort material för hela lärstigen finns det inte ett behov av att producera särskilt tilläggsmaterial inom ämnet. Sett till fullmäktigemotionens innehåll och ungdomsfullmäktiges utlåtande skulle det däremot finnas grund för att öka informationsspridningen om det omfattande utbudet.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustoaloite Digitaalinen kotiseutumateriaali espoolaisille lapsille ja nuorille
- Espoon nuorisovaltuuston lausunto valtuustoaloitteeseen digitaalisesta kotiseutumateriaalista

För kännedom

